

НАТАЛІЯ РОСТИСЛАВІВНА МАЗЕПА (1930–2019)

17 серпня 2019 року на 90-му році пішла з життя Наталія Ростиславівна Мазепа – український літературознавець і літературний критик, доктор філологічних наук, дочка академіка-онколога Р. Є. Кавецького (1899–1978), онука доктора медицини, лікаря-патологоанатома і епідеміолога Є. Л. Кавецького (1865–1939), дружина філософа, доктора філософських наук, професора В. І. Мазепи (1930–2003).

Наталію Ростиславівну добре знали як фахівця з історії української та російської літератур XX ст., як українського русиста, що досліджує російськомовну літературу України. Майже шістьдесят років (із 1956 р.) вона віддала Інститутіві літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ (м. Київ), де пройшла шлях від тимчасово прийнятого на роботу молодшого наукового співробітника (а вона казала – лаборанта) відділу рукописів до штатного провідного наукового співробітника відділу слов'янських літератур. Значну частину цього часу працювала у відділі російської літератури і літератур народів СРСР під керівництвом члена-кореспондента НАН України Ніни Євгенівни Крутікової (1913–2008).

Наталія Ростиславівна була тісно пов'язана з кафедрою світової літератури і порівняльного літературознавства ПНУ імені Василя Стефаника ще від тоді, коли цей виш був педагогічним інститутом, а кафедра називалася кафедрою російської і зарубіжної літератури. Із професором Марком Веніаміновичем Теплінським її пов'язували багаторічні дружні стосунки, що виникли під час спільної роботи у спецраді Інституту літератури і не припинялися аж до смерті М. В. Теплінського у квітні 2012 року. Н. Р. Мазепа завжди допомагала підлеглим і вихованцям Марка Веніаміновича у їхній науковій роботі, давала цінні поради, рецензувала їхні статті і тексти кваліфікаційних робіт, підтримувала на обговореннях і захистах дисертацій.

Наталія Ростиславівна до останнього була пов'язана зі збірником статей «Султанівські читання» як один із офіційних рецензентів нашого наукового видання. Редколегія «Султанівських читань» і я особисто завжди відчували її підтримку, прислухалися до її критичних зауважень і порад. І ми завжди були їй безмежно вдячні за це.

На вшанування пам'яті про Наталію Ростиславівну Мазепу ми вирішили опублікувати її нелітературознавчий текст, присвячений долі Києва – міста, яке вона палко любила, якому була щиро віддана, яке добре знала і за яке постійно переживала (не дарма текст підписаний «Наталія Мазепа, стара киянка»). І це невипадково. Унікальність особистості Наталії Ростиславівни полягала у тому, що вона була справжнім і активним гуманітарним

діячем у широкому сенсі цього слова, який не обмежується своїм фахом, а глибоко переймається суспільно-культурними проблемами навколишнього життя. Це безпосередньо стосується насамперед Києва, без якого неможливо уявити Н. Р. Мазепу. У подарованому мені десь у 2008–2010 роках Наталією Ростиславівною тексті, що публікується нижче, присутній живий образ цієї особистості, її світовідчуття і психологія сприймання, її життєва позиція, інтонації, темперамент, яскрава емоційність. Цей текст дає змогу відчутти, якою насправді була Наталія Ростиславівна Кавецька-Мазепа – людина, що пройшла великий і далеко нелегкий життєвий і професійний шлях, та не зрадила собі, не зрадила ті морально-етичні цінності, які були виховані культурною атмосферою її академічної сім'ї, і без яких людське існування втрачає будь-який сенс.

**Голова редколегії збірника статей «Султанівські читання»,
доктор філологічних наук, професор Ігор Козлик**
